

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет природничих наук

Кафедра лісового і аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Екологічна безпека життєдіяльності

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Агрономія

Спеціальність Н1 Агрономія

Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та
ветеринарна медицина

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №2
від “23” вересня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Екологічна безпека життєдіяльності
Викладач	Карбівська Уляна Миронівна
Контактний телефон	(0342)59-61-72
E-mail викладача	uliana.karbivska@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Курс / семестр	2/4
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua /
Консультації	Очно – кожного понеділка, дистанційно – через е-мейл та месенджер – щоденно у робочі години

2. Анотація до навчальної дисципліни

Дисципліна "Екологічна безпека життєдіяльності" спрямована на формування системного прояву про сучасні екологічні загрози та принципи забезпечення екологічної безпеки в умовах зростання антропогенного впливу на навколишнє середовище. У рамках курсу студенти здобувають знання про механізми взаємодії суспільства з природним середовищем, методи оцінки ризиків та управління екологічною безпекою.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою курсу є формування у студентів глибоких теоретичних знань і практичних навичок з оцінки, управління та мінімізації екологічних ризиків, що сприяють у процесах життєдіяльності суспільства, а також розвитку здатності залишатися екологічно безпечні підходи в професійній діяльності для забезпечення сталого розвитку та збереження природного середовища.

Основна увага приділяється аналізу глобальних екологічних проблем, впровадженню стратегій сталого розвитку, законодавчому регулюванню екологічної безпеки, а також технологіям запобігання та ліквідації наслідків екологічних катастроф. Курс розглядає взаємозв'язок між екологією, безпекою життєдіяльності та соціальною відповідальністю.

Цілі курсу:

- Ідентифікувати основні загрози екологічної безпеки.
- Використовувати сучасні підходи для управління екологічними ризиками.
- Розробити заходи для мінімізації негативного впливу на довкілля.
- Аналізувати ефективність екологічної політики та програм.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки, як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та

закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Здатність застосовувати знання в практичній ситуації.

ЗК8. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК10. Здатність працювати в команді.

ЗК11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Фахові компетентності:

СК9. Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.

Програмні результати навчання:

ПРН16. Організовувати результативні і безпечні умови роботи.

5. Організація навчальної дисципліни			
Обсяг навчальної дисципліни – 90 годин			
Загальна кількість			
16			
14			
60			
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс/рік навчання	Норматив на/вибіркова
4	НІ Агрономія	2	Вибіркова
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість годин		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Вступ до курсу. Основні аспекти екологічної безпеки. Теоретичні та методологічні основи в сфері екології. Міжнародна співпраця у сфері екологічної безпеки.	2		5
Тема 2. Глобальні екологічні проблеми та їх вплив на життєдіяльність. Категорійно-понятійний апарат безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек.	2		5
Тема 3. Основи сталого розвитку та екологічної свідомості. Соціальна відповідальність та екологічна етика. Ризик як кількісна оцінка небезпек.	2	2	7
Тема 4. Джерела екологічних загроз та методи їхнього аналізу.	2	2	6
Тема 5. Екологічна безпека промислових об'єктів та виробничих процесів.	2	2	5

Тема 6. Техногенні аварії та катастрофи: оцінка, запобігання та ліквідація наслідків.		2	6
Тема 7. Енергетика та екологічна безпека.	2	2	7
Тема 8. Екологічна безпека урбанізованих територій.	2	2	6
Тема 9. Зміна клімату та її вплив на життєдіяльність людини. Інноваційні технології в екологічній безпеці.	2		6
Тема 10. Державний нагляд у сфері екологічної безпеки та відповідальність за екологічні правопорушення.		2	7

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінка знань студентів здійснюється за 100 бальною шкалою. 50 балів отримує під час проведення практичних занять; 50 балів отримує за складання заліку.
Вимоги до письмових робіт	Підсумкові письмові роботи виконуються у формі контрольної роботи. Контрольні роботи складаються з 5 завдань різного рівня складності. Кожне з завдань оцінюється максимально 10 балами.
Практичні заняття	Робота на практичних заняттях оцінюється за наступними критеріями: - опрацювання проблемних питань та їх усне обговорення в дискусійній формі (доповнення, відповіді на запитання викладача, висловлювання своєї обґрунтованої точки зору під час обговорення проблемних питань, тощо) - 3 бали; - виступ із доповіддю на питання, яке визначене планом практичного завдання - 4 бали (за умови, що відповідь буде змістовною та відповідати плановому питанню); - якщо при виступі проявлена ґрунтовна підготовка, висловлюється власна точка зору щодо означеної проблеми, яка підкріплюється відповідною аргументацією, використовується попередньо розроблена презентація, подані правильні відповіді на уточнюючі запитання викладача та студентів - 5 балів. Таким чином участь в роботі практичних занять може забезпечити отримання до 5 балів за одне заняття.
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок, які отримав студент. Студент допускається до підсумкового контролю

	(залік) за умови виконання усіх запланованих видів робіт і отримання 25 і більше балів (максимально – 50).
Підсумковий контроль	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів, що регламентовані в університеті. Форма контролю – залік.
7. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	Політика дисципліни "Екологічна безпека життєдіяльності" передбачає дотримання правил поведінки аспірантів і викладачів, передбачених Кодексом честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Відвідування занять	Студенти зобов'язані відвідувати усі заняття (лекції та практичні), незалежно у якій формі вони проводяться (аудиторно, дистанційно, індивідуальний графік навчання). Систематичні пропуски занять, без поважних на те причин, є підставою для недопущення до складання семестрового контролю. Пропуски занять за поважних причин, підтверджених документально, відпрацьовуються. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх передбачених видів робіт.
Неформальна освіта	Сертифікат про проходження курсу (Udemy, Prometheus, Coursera, DAAD), зміст якого частково або повністю відповідає змісту дисципліни дає можливість замінити або доповнити підсумковий тестовий контроль згідно з «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника».
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Краснянський М.Ю. Екологічна безпека. К. Видавничий дім «Кондор». 2018. 180 с. 2. Шмандій В.М., Клименко М.О., Голік Ю.С., Прищеп А.М., Бахарев В.С., Харламова О.В. Екологічна безпека. Підручник. Гельветика. 2019. 366 с. 3. Петков В.П. Екологічна безпека. Підручник. Центр учбової літератури. 2022. 216 с. 4. Запорожець О.І. Безпека життєдіяльності. Центр учбової літератури. 2020. 448 с. 5. Піскунова Л.Е., Прилипко В.Р., Зубок Т.О. Безпека життєдіяльності. Гельветика. 2019. 456 с. 	

6. Радовенчик Я., Гомеля М., Трус І. Екологічні аспекти керування якістю навколишнього середовища. Кондор, 2020. 208 с.
7. Кіт Л.Я., Наливайко Н.В. Основи рятування і збереження життя людини, яка перебуває у невідкладному стані. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 132 с.
8. Юрченко Л. Екологія. Професіонал, Центр навчальної літератури, 2019. 304 с.
9. Кузьмина В. А. Екологічна безпека: конспект лекцій. Одеса: Одеський державний екологічний університет, 2020. 124. – електронне видання. URL: http://eprints.library.odeku.edu.ua/7783/1/KuzminaVA_Ekologichna_bezpeka_KL_2020.pdf.
10. Забезпечення екологічної безпеки: підручник / М.В. Сарапіна, В.А. Андронов, С.Р. Артем'єв, О.В. Бригада, О.В. Рибалова. Х.: НУЦЗУ, 2019. 246 с. URL: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/10610>.
11. Екологічна безпека і контроль: навч. посіб. / С.В. Станкевич, Л.В. Головань, М.Ю. Станкевич; Харків. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2022. 133 с.
12. Адаменко О. М., Красюк І. М. Екологічна безпека та сталий розвиток: концепції, стратегії, практики. Київ: НУБіП України, 2020.
13. Хільчевський В. К., Осадчий В. І., Курило С. М. Екологічна безпека водних ресурсів. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2019.
14. Герасимов І. П., Ткачук І. С. Основи екологічної безпеки. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021.
15. Гродзинський М. Д. Ландшафтна екологія та екологічна безпека. Київ: Наукова думка, 2019.

Викладач

Уляна КАРБІВСЬКА